

HRVATSKI SABOR

1568

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OSIGURANJU DEPOZITA

Proglašavam Zakon o osiguranju depozita, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 10. srpnja 2015. godine.

Klasa: 011-01/15-01/70

Urbroj 71-05-03/1-15-2

Zagreb, 15. srpnja 2015.

Predsjednica

Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O OSIGURANJU DEPOZITA

I. OPĆI DIO

Predmet i područje primjene

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuju se pravila i postupci koji se odnose na osnivanje, funkcioniranje, upravljanje i financiranje sustava osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj.

(2) Kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za rad i podružnica te kreditne institucije u drugoj državi članici obvezna je uključiti se u sustav osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na kreditnu instituciju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, na odgovarajući se način primjenjuju i na podružnicu te kreditne institucije u trećoj zemlji ako ta podružnica nije uključena u službeno priznati sustav osiguranja depozita treće zemlje ili takav sustav ne postoji.

(4) Sustavom osiguranja depozita u Republici Hrvatskoj upravlja Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (u daljnjem tekstu: Agencija), kao tijelo koje ima ovlasti i provodi postupke propisane u ovom Zakonu.

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (Tekst značajan za EGP) (SL L EU 173, 12. 6. 2014.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 2014/49/EU).

Pojmovi

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

1. »*Kreditna institucija*« je kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Tekst značajan za EGP) (SL L EU 176, 27. 6. 2013.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 575/2013).

2. »*Podružnica*« je mjesto poslovanja koje predstavlja pravno ovisni dio kreditne institucije i koja izravno obavlja sve ili neke transakcije svojstvene poslovanju kreditnih institucija.

3. »*Sustav osiguranja depozita*« je sustav osiguranja depozita kako je uređen propisima u drugim državama članicama, kojim se prenosi Direktiva 2014/49/EU, a koji obuhvaća skup pravila i postupaka kojima podliježu svi članovi takvog sustava. U Republici Hrvatskoj je to sustav osiguranja depozita uređen ovim Zakonom.

4. »*Ciljana razina*« je iznos financijskih sredstava kojeg sustav osiguranja depozita mora dosegnuti kroz određeno vremensko razdoblje, izražen kao postotak osiguranih depozita svih njegovih članova.

5. »*Nadležno tijelo*« je nacionalno nadležno tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 40. Uredbe (EU) br. 575/2013, a u Republici Hrvatskoj nadležno tijelo za kreditnu instituciju u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija je Hrvatska narodna banka.

6. »*Imenovano tijelo*« je tijelo koje upravlja službeno priznatim sustavom osiguranja depozita u državi članici, a u Republici Hrvatskoj imenovano tijelo je Agencija.

7. »*Dan nastupa osiguranog slučaja*« je:

a) dan kada Hrvatska narodna banka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, donese rješenje o nedostupnosti depozita, odnosno određeno tijelo u drugoj državi članici donese odluku kojom utvrđuje da kreditna institucija ne može niti će biti u mogućnosti, zbog razloga koji su izravno povezani s njezinom financijskom situacijom, isplatiti dospjeli depozit ili

b) dan kada nadležni sud donese rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom, odnosno pravosudno tijelo u drugoj državi članici donese odluku, zbog razloga koji su izravno povezani s njezinom financijskom situacijom i koji imaju učinak suspendiranja prava deponenata na ostvarivanje potraživanja prema kreditnoj instituciji. Nadležni sud rješenje o otvaranju stečajnog postupka nad kreditnom institucijom dostavlja Agenciji.

8. »*Depozit*« je svaki potražni saldo koji proizlazi iz sredstava preostalih na računu ili privremenih situacija proizašlih iz uobičajenih bankovnih transakcija koje kreditna institucija mora isplatiti prema primjenjivim zakonskim i ugovornim uvjetima, uključujući oročeni depozit i štedni depozit, ali isključujući potražni saldo ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

a) postojanje depozita se može dokazati jedino financijskim instrumentom kako je određeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, osim ako se radi o štednom proizvodu koji se evidentira pomoću potvrde o depozitu koja je izdana imenovanoj osobi i koji postoji 2. srpnja 2014.

b) glavnica depozita ne može se isplatiti po nominalnoj vrijednosti ili

c) glavnica depozita naplativa je samo po nominalnoj vrijednosti prema posebnom jamstvu ili sporazumu koji pruža kreditna institucija ili treća strana.

9. »*Prihvatljiv, odnosno podložni depozit*« (u daljnjem tekstu: prihvatljiv depozit) je svaki depozit u kreditnoj instituciji koji je uključen u sustav osiguranja depozita, a koji nije isključen od zaštite temeljem članka 5. stavaka 3. i 5. ovoga Zakona.
10. »*Osigurani depozit*« je dio prihvatljivog depozita koji ne prelazi razinu pokrića utvrđenu u članku 7. ovoga Zakona.
11. »*Deponent*« je imatelj depozita ili u slučaju zajedničkog računa, svaki od imatelja depozita.
12. »*Zajednički račun*« je račun otvoren na ime dvije ili više osoba imatelja računa, ili preko kojeg dvije ili više osoba imaju prava koja se ostvaruju putem potpisa jedne ili više tih osoba.
13. »*Nedostupan depozit*« je depozit koji je dospio i koji treba biti isplaćen, ali koji kreditna institucija nije isplatila prema zakonskim ili ugovornim uvjetima koji su primjenjivi u tom slučaju.
14. »*Raspoloživa financijska sredstva*« je gotovina, depoziti i niskorizična imovina koja se može unovčiti u roku iz članka 28. ovoga Zakona te obveze plaćanja do granice utvrđene u članku 13. stavku 2. ovoga Zakona.
15. »*Obveze plaćanja*« su obveze plaćanja kreditne institucije prema sustavu osiguranja depozita koje su potpuno kolateralizirane pod uvjetom da kolateral:
- a) se sastoji od niskorizične imovine
 - b) nije opterećen pravima bilo koje treće strane i da sustav osiguranja depozita njime može raspolagati.
16. »*Niskorizična imovina*« su stavke koje ulaze u prvu ili drugu kategoriju koja je navedena u tablici 1. iz članka 336. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili bilo koja imovina koju nadležno ili imenovano tijelo smatra približno jednako sigurnom i likvidnom.
17. »*Matična država članica*« je matična država članica kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 43. Uredbe (EU) br. 575/2013.
18. »*Država članica domaćin*« je država članica domaćin kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 44. Uredbe (EU) br. 575/2013.
19. »*Država članica*« je država članica Europske unije i država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru (SL, L 1, 3. 1. 1994.).
20. »*Treća zemlja*« je strana država koja nije država članica.
21. »*Financijska institucija*« je financijska institucija kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 26. Uredbe (EU) br. 575/2013.

II. POSEBNI DIO

Ciljevi sustava osiguranja depozita

Članak 4.

Osnovni ciljevi sustava osiguranja depozita su:

1. zaštita deponenata od gubitka depozita u slučaju nastupa osiguranog slučaja
2. očuvanje povjerenja deponenata
3. doprinos stabilnosti cijelog financijskog sustava.

Prihvatljivost depozita i pravo na obeštećenje

Članak 5.

(1) Prihvatljivim depozitima obuhvaćenim ovim Zakonom smatraju se svi depoziti koje u kreditnoj instituciji imaju deponenti, osim depozita isključenih temeljem stavaka 3. i 5. ovoga članka.

(2) Kada nastupi osigurani slučaj deponenti kreditne institucije koji su imatelji prihvatljivih depozita, u odnosu na koju je osigurani slučaj nastupio, imaju pravo na obeštećenje do razine pokrića iz članka 7. ovoga Zakona.

(3) U smislu ostvarivanja prava iz stavka 2. ovoga članka prihvatljivim depozitom ne smatraju se:

1. depoziti drugih kreditnih institucija, bez obzira na njihovo sjedište, koji glase na njihovo ime i koji se vode za njihov račun

2. instrumenti deponenata kreditne institucije u odnosu na koju je nastupio osigurani slučaj, a koji su uključeni u regulatorni kapital kako je to definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 118. Uredbe (EU) br. 575/2013

3. depoziti financijskih institucija

4. obveze iz dužničkih vrijednosnih papira kreditne institucije u odnosu na koju je nastupio osigurani slučaj i obveze iz vlastitih akcepata i vlastitih mjenica

5. depoziti društava za osiguranje i depoziti društava za reosiguranje u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje društava za osiguranje i reosiguranje

6. depoziti dobrovoljnih te obveznih mirovinskih fondova u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje obveznih mirovinskih fondova i zakonom kojim se uređuje poslovanje dobrovoljnih mirovinskih fondova

7. depoziti investicijskih društava u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala

8. depoziti subjekata za zajednička ulaganja u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala

9. depoziti javnopravnih tijela

10. depoziti koji proizlaze iz poslova u odnosu na koje su donesene pravomoćne presude za kazneno djelo pranja novca u skladu s Kaznenim zakonom

11. depoziti koji ne glase na ime nego na anonimnog donositelja šifrirane zaporkе, odnosno depoziti čiji imatelj nikad nije identificiran do dana nastupa osiguranog slučaja

12. tražbine clijenata investicijskog društva, clijenata kreditne institucije za koje dotična kreditna institucija pruža određene investicijske usluge te clijenata društva za upravljanje investicijskim fondovima kada dotično društvo pruža investicijske usluge, a koje su uključene u sustav zaštite ulagatelja u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala

13. depoziti vladajućih, povezanih i ovisnih društava s kojima kreditna institucija, u odnosu na koju je nastupio osigurani slučaj, čini koncern

14. depoziti članova uprave i članova nadzornog odbora koji su te funkcije obavljali na dan nastupa osiguranog slučaja ili u razdoblju 12 mjeseci prije nastupa osiguranog slučaja te depoziti dioničara koje zajedno s članovima uže obitelji sudjeluju s najmanje 5 % u temeljnom kapitalu kreditne institucije za prethodne tri godine

15. depoziti revizorskog društva koje je obavilo reviziju posljednjih financijskih izvješća za prethodne tri godine kreditne institucije prije nastupa osiguranog slučaja

16. depoziti ili dijelovi depozita koji su nastali nakon što je Hrvatska narodna banka oduzela odobrenje za rad kreditnoj instituciji.

(4) Iznimno od stavka 3. točke 9. ovoga članka, prihvatljivim depozitima smatraju se depoziti tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čiji godišnji proračun za prethodnu godinu u odnosu na dan nastupa osiguranog slučaja iznosi najviše 3.750.000,00 kuna.

(5) Pravo na obeštećenje iz stavka 2. ovoga članka nemaju ni deponenti koji imaju prebivalište, odnosno sjedište u inozemstvu ako njihovi depoziti po svojim obilježjima odgovaraju depozitima iz stavka 3. ovoga članka.

(6) Ako je izričito ugovoreno da deponent račun vodi u svoje ime, a za račun drugoga (povjerenički račun), osnovanost prava na obeštećenje utvrđuje se s obzirom na osobu za čiji račun se vodi povjerenički račun, uz uvjet da je kreditna institucija provjerila i utvrdila identitet stranaka i stvarnog vlasnika prije dana nastupa osiguranog slučaja.

(7) Obveza Agencije za isplatu obeštećenja s osnova prava iz stavka 2. ovoga članka zastarijeva u roku od tri godine, nakon što je u »Narodnim novinama« objavljeno da je nastupio osigurani slučaj.

(8) Pravo iz stavka 2. ovoga članka nije prenosivo, ali se može steći nasljeđivanjem.

Posebnosti računa

Članak 6.

(1) Kod obračuna obeštećenja udio svakog deponenta u zajedničkom računu uzima se u obzir kod izračunavanja ograničenja iz članka 7. ovoga Zakona. Ako nije drugačije ugovoreno, tada se sredstva na zajedničkom računu dijele među deponentima na jednake dijelove.

(2) Svi računi društava bez pravne osobnosti, nasljedničkih i suvlasničkih zajednica smatraju se za potrebe ovoga Zakona depozitom jednog vjerovnika kreditne institucije.

(3) Ako je izričito ugovoreno da deponent račun vodi u svoje ime, a za račun drugoga (povjerenički račun), gornja granica prava na obeštećenje iz članka 7. ovoga Zakona utvrđuje se s obzirom na stvarnog vlasnika, odnosno na osobu za čiji račun se vodi povjerenički račun, pod uvjetom da je kreditna institucija provjerila i utvrdila identitet stvarnog vlasnika prije dana nastupa osiguranog slučaja te utvrdila pripadajući iznos stvarnog vlasnika prije dana nastupa osiguranog slučaja.

(4) Ako kreditna institucija nije u mogućnosti utvrditi identitete i pripadajuće iznose stvarnih vlasnika povjereničkih računa, tada se za izračun obeštećenja, u skladu sa ovim Zakonom, povjerenički računi smatraju kao računi društava bez pravne osobnosti.

(5) Ako je na depozitu zasnovano založno pravo, neovisno o tome je li ono zasnovano dobrovoljno ili u sudskom postupku, Agencija će svoju obvezu ispuniti na račun založnoga dužnika, a založno pravo nastavlja teretiti iznos isplaćenog obeštećenja.

(6) Pri izračunu iznosa obeštećenja depoziti fizičkih osoba koji se nalaze na računima otvorenim radi obavljanja njihove samostalne djelatnosti ili obrta uključuju se u ukupni iznos obračuna te fizičke osobe do razine pokrića iz članka 7. ovoga Zakona.

(7) Ministar financija pravilnikom će detaljnije urediti način vođenja evidencija u svrhu utvrđivanja identiteta stvarnog vlasnika i iznosa sredstava iz stavka 3. ovoga članka.

Razina pokrića

Članak 7.

(1) Svaki deponent kreditne institucije koji je imatelj prihvatljivog depozita iz članka 5. stavka 1. ovoga Zakona, u trenutku kada nastupi osigurani slučaj u toj kreditnoj instituciji, ima pravo na obeštećenje do uključivo visine od 100.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na dan nastupa osiguranog slučaja.

(2) Osim navedenog ograničenja u stavku 1. ovoga članka, depoziti koji predstavljaju privremeni visoki saldo zaštićeni su u dodatnom iznosu do 30.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke, odnosno do uključivo ukupne razine do 130.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke, tri mjeseca nakon knjiženja iznosa ili tri mjeseca od trenutka kada takvi depoziti postanu pravno prenosivi, a odnose se na depozite: